

TER BESLISSING

Datum

13 oktober 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/208791

Opgesteld door

Bestuurskern

Beslistermijn

21 oktober 2022

Bijlage(n)

1

Aan
Van

Staatssecretaris
DGMI/DLCE

nota

Kamerbrief met beantwoording van vragen over fijnstof
uit de landbouw

Aanleiding

Op 5 september 2022 heeft het lid De Groot (D66) vragen gesteld over vroegtijdige sterfte ten gevolge van fijnstof uit onder andere de landbouw. Met deze Kamerbrief geeft u reactie op de vragen. U stuurt deze reactie mede namens de minister voor Natuur en Stikstof, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u om de brief te ondertekenen en aan de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

Het lid De Groot stelde vragen over 9.000 vroegtijdige doden per jaar ten gevolge van fijnstof uit onder andere de landbouw. De vragen gaan in op de relatie tussen ammoniakemissies uit de landbouw en de bijdrage die dit levert aan de fijn stof concentraties in NL, en daarmee tot gezondheidsschade leidt. Sommige van de antwoorden zijn erg technisch van aard. Dit is nodig om een volledig beeld te kunnen schetsen hoe, en in welke mate, de ammoniak uitstoot uit de landbouw bijdraagt aan de luchtverontreiniging in NL, en op welke manier zich dit doorvertaalt naar gezondheidseffecten.

In de beantwoording geeft u onder andere aan:

- Dat voor de landbouwsector een relatieve bijdrage aan levensduurverkorting berekend is van ongeveer 11 á 12%. Dit komt uit de voortgangsmeting van het Schone Lucht Akkoord¹.
- Dat het realiseren van het stikstofdoel uit het coalitieakkoord ongeveer 2.200 extra levensjaren in 2030 zou kunnen sparen. Dit komt uit eerder onderzoek van het RIVM over het in 2030 halen van de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit².
- Hoe u omgaat met de nieuwe WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit, conform eerdere brieven.³

¹ Kamerstuk 30175-397 (14 maart 2022)

² Gezonden met Kamerstuk 30175-415 (1 juli 2022)

³ Zoals Kamerstuk 30175-415 (1 juli 2022) en Kamerstuk 30175-417 (7 oktober 2022)

Krachtenveld

De vragen zijn aan de minister voor Natuur en Stikstof en aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gestuurd. Echter, omdat de vragen voornamelijk gaan over zaken die onder uw verantwoordelijkheid vallen, geeft u antwoord op de vragen, mede namens de andere bewindspersonen. Deze brief ligt parallel voor akkoord bij de andere bewindspersonen voor.

Zoals aangegeven in de antwoordbrief, is er samenhang tussen luchtkwaliteitsbeleid, (ammoniak)emissies uit de landbouw en gezondheid. In de brief geeft u aan om, bij het verkennen van aanvullende maatregelen naar aanleiding van de aangescherpte WHO-advieswaarden, rekening te houden met maatregelen die getroffen zijn en worden naar aanleiding van de klimaat- en stikstofopgaven.

De beantwoording is ambtelijk afgestemd met LNV en VWS. RIVM heeft de benodigde wetenschappelijke kennis en input geleverd ten behoeve van de beantwoording, en heeft een laatste inhoudelijke check gedaan op feitelijke juistheid van de beantwoording.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief Reactie op Kamervragen van het lid De Groot	
03	Kamervragen van het lid De Groot	

Onze referentie

IENW/BSK-2022/208791

Opgesteld door

Bestuurskern

Beslistermijn

21 oktober 2022

Bijlage(n)

1